

Examenul de bacalaureat național 2019
Proba E. d)
Filosofie

Varianta 2

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- În concepția lui Jean-Paul Sartre, sintagma *existența precede esența* arată că:
 - existența lui Dumnezeu și a valorilor morale preced esența omului
 - esența omului constă în faptul că el a ales să existe
 - omul se ivește în lume, iar apoi se definește prin alegerile sale
 - existența lui Dumnezeu este singura condiție pentru autenticitatea esenței omului
- Fericirea este, în viziunea utilitaristă a lui J.St.Mill:
 - practicarea activităților făcute din datorie
 - plăcerea sau absența suferinței
 - credință și moralitate
 - bogăție, onoare și virtute
- O problemă de etică aplicată este:
 - legalizarea eutanasiei
 - traversarea străzii printr-un loc nepermis
 - refuzul de a plăti taxe și impozite
 - consumul de alcool în exces
- Libertatea negativă se referă la absența:
 - constrângerilor interioare
 - constrângerilor naturale
 - tuturor constrângerilor
 - constrângerilor arbitrare
- Responsabilitatea social-politică implică:
 - capacitatea cetățeanului de a suporta o pedeapsă, dacă este prins în flagrant delict
 - obligația de a respecta legile și de a suporta consecințele încălcării lor
 - obligația de a respecta doar anumite legi și de a suporta unele consecințe
 - capacitatea cetățeanului de a se revolta, dacă este prins în flagrant delict
- Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată în anul 1948, face distincția între drepturi:
 - universale și particulare
 - esențiale și artificiale
 - negative și pozitive
 - respectate și încălcate
- În concepția kantiană a cunoașterii, cunoștințele întemeiate pe experiență se numesc:
 - cunoștințe a priori*
 - opinii personale*
 - cunoștințe a posteriori*
 - conjecturi științifice*

8. Conform teoriei adevărului coerentă, un enunț este adevărat dacă acesta:
- contrazice alte enunțuri, acceptate în prealabil ca fiind adevărate
 - este în concordanță cu alte opinii considerate adevărate
 - corespunde faptelor, evenimentelor ușor de observat și evaluat
 - este util, adică garantează succesul unei acțiuni
9. În cadrul eticii deontologice, Immanuel Kant:
- distinge între imperativul categoric și imperativul ipotetic
 - afirmă că plăcerile trupești sunt superioare celor spirituale
 - formulează principiul celei mai mari fericiri
 - definește eudaimonia ca înțelepciune
10. Un exemplu de drept negativ este dreptul la:
- educație
 - servicii medicale gratuite
 - libertate
 - concedii periodice plătite

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte și teorii specifice filosofiei politice, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Etatism	1. Ansamblu de valori, legi și instituții prevăzute să ne apere împotriva dictaturii.
b. Democrație	2. Teorie care susține că garantarea libertății individuale este principala funcție a statului.
c. Legitimitate	3. Teorie care susține că societatea, plină de indivizi egoiști și răi, trebuie să se subordoneze statului rațional.
d. Liberalism	4. Capacitatea guvernului de a fi acceptat de către cei conduși.
	5. Teorie care susține că un singur individ, aflat la conducere, are capacitatea de a instaura ordinea ideală.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva folosirii exclusive a teoriei adevărului corespondență în determinarea valorii de adevăr a unei propoziții.

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați importanța erorii în procesul de cunoaștere.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Cât privește natura, ea învederează – cred – de la sine că-i dreptul celui mai destoinic să aibă mai mult decât nevolnicul, a celui mai puternic, mai mult ca bicicnicul. Ea arată că-i așa pretutindeni: la celelalte viețuitoare la fel ca și la oameni, în toate statele și familiile acestora. Așa e după ea însăși temelia dreptului: superiorul să cârmuiască pe inferior, el să capete mai mult (...) virtutea și fericirea – nu-s decât mijloace cu ajutorul cărora omul își poate mări plăcerea, neînfrânarea și orice libertate. Celelalte sunt înfrumusețări înșelătoare, convenții de-ale oamenilor, întocmite în contra naturii, sunt vorbe goale, praf și vânt.

(Platon, Gorgias)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două caracteristici ale dreptății. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *dreptate* și *convenție*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că *omul este creator de cultură*:

- Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț. **6 puncte**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care cultura poate influența viața unei persoane. **4 puncte**